

Despre George Cosbuc

"Sunt suflet din sufletul neamului meu / si-i cant bucuria si-amarul..." G. Cosbuc
George Cosbuc s-a nascut la 20 septembrie 1866, in comuna Hordou - astazi G. Cosbuc - din judetul Bistrita-Nasaud si a intrat in eternitate la 9 mai 1918 la Bucuresti. Fiu de preot, al optulea copil al lui Sebastian Cosbuc si al Mariei (n. Avram), face clasele elementare la Hordou, la Salva si Telciu, incheind cursurile gimnaziale la Nasaud (1876 -1884). Se familiarizeaza cu studiul limbilor clasice si cu limba germana. Urmeaza un timp cursurile Facultatii de Filosofie si Litere din Cluj, pe care le abandoneaza din cauza sanatatii.

In anul 1887, debuteaza la revista Tribuna din Sibiu, revista condusa de I. Slavici - cu Filosofii si plugarii. Va lucra apoi ca redactor la Tribuna (1887-1889). In anul 1889 va publica in Tribuna capodopera sa Nunta Zamfirei, poezie apreciata de Titu Maiorescu. Dupa aceasta data trece muntii si vine in Capitala, consacrandu-se literaturii.

Impreuna cu I. L. Caragiale si I. Slavici va edita, in anul 1894 revista Vatra, iar impreuna cu Al. Vlahuta, in anul 1901, revista Samanatorul. Prin Casa Scoalelor indru-ma activitatea culturala la sate. A fost autor de manuale scolare de limba romana.

Activitatea literara: Volume de versuri: Balade si idile 1893; Fire de tort, 1896; Ziarul unui pierdevara, 1902; Cantece de vitejie, 1904. Proze: Razboiul nostru pentru neatarnare; Povestea unei coroane de otel - 1899. Traduceri: Sakuntala de Kalidassa; Odiseea de Homer; Eneida de Vergiliu, pentru care primeste premiul Academiei, Nasturel Herescu; Divina Comedie de Dante Alighieri; Mazepa de Byron; Don Carlos de Schiller.

In anul 1900 devine membru al Academiei Romane. in anul 1915 moare, intr-un accident de masina, unicul fiu al sau, Alexandru. Aceasta va lasa urme adanci in viata lui G. Cosbuc.

Temele mari ale creatiei lui G. Cosbuc cuprind domenii fundamentale ale spiritului romanesc: iubirea si natura; marile evenimente din viata satului (nunta si moartea), revolta sociala, trecutul de lupta si Razboiul de Independenta.

Lucian Blaga remarca asemanari si deosebiri privind specificul viziunii artistice la M. Eminescu si G. Cosbuc:

"Ca material poetic, Cosbuc e mai romanesc decat Eminescu, Cosbuc realizeaza insa romanescul prin descrierea vietii folclorice. De asemenea, si temperamentul lui Cosbuc e un ecou al temperamentului taranesc. Eminescu are un romanism sublimat, complex, creator. El e mai aproape de ideea romaneasca, Cosbuc e mai aproape de fenomenele romanesti."

Iar Victor Eftimiu evoca in cuvinte relevante, potrivite, sensibilitatea si originalitatea creatiei lui G, Cosbuc:

"Cosbuc navaleste in literatura ca o revarsare a zorilor, un cantec de ciocarlie, (...) in livezi smaltuite cu flori. Aerul sanatos al plaiurilor patrunde si invioreaza sufletul national."

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Poezia lui Cosbuc se poate structura pe teme cum sunt iubirea si natura - La oglinda, Dusmancele, Numai una, Rea de plata, Noapte de vara, In miezul verii, Vara, Iarna pe ulita etc.

Poezia naturii se poate grupa pe indeletniciri omenesti, pe anotimpuri - vara si iarna -, degajandu-se optimismul muncii, imaginile vizuale apropiindu-l de Nicolae Grigorescu.

Fata de V. Alecsandri, pastelurile lui G. Cosbuc se desfasoara pe spatii largi, in care pulseaza viata. Lirismul obiectiv al lui Cosbuc pune in lumina sentimente si atitudini de dragoste si ura, de sfiata, candoare si incertitudine:

"Ma gandeam eu ca-s frumoasa!/ Dar cum nu! si mama-mi coasa/ sort cu flori, minune mare -/ Nu-s eu fata ca oricare:/ Mama poate fi faloasa/ Ca ma are." (La oglinda); "Pe umeri pletele-i curg rau -/ Mladie ca un spic de grau,/ Cu sortul negru prins in brau,/ O pierd din ochi de draga./ si cand o vad, ingalbenesc;/ si cand n-o vad, ma-mbolnavesc,/ Iar cand merg altii de-o petesc,/ Vin popi de ma dezleaga."(Numai una). Sau in replica: "Eu mi-am facut un cantec/ Stand singura-n iatac -/ Eu mi-am facut un cantec,/ si n-as fi vrut sa-l fac./ Dar fusul e de vina/ Ca se-nvartea mereu/ si ce-mi canta-nainte/ Cantam pe urma eu."(Cantecul fusului). Plansul liric din Cantecul fusului este unic in literatura noastra, prin frumusetea lui.

Teatralitatea, jocul sunt sugerate si de versurile: "Ea vine de la moara;/ si jos in ulicioara/ Punandu-si sacul, iaca/ Nu-l poate ridica./ "Ti-l duc eu!" - "Cum?" - "Pe plata!"// Iar ea, cuminte fata,/ Se ii-nvoieste-ndata./ De ce-ar si zice ba?" (Rea de plata) sau: "Pocnind din bici pe langa boi,/ in zori de zi el a trecut/ Cu plugul pe la noi./ si de pe bici l-am cunoscut,/ si cum teseam, nici n-am stiut/ Cum am sarit si m-am zbatut/ Sa ies de la razboi" (Pe langa boi). Frumusetea versurilor, rascolitoare prin trairea sentimentelor, se releva si prin cunoscuta poezie La oglinda. Astfel, dupa ce fata se asigura ca este singura, inchizand usa la tinda cu zavorul, se priveste cu emotie si bucurie in oglinda: "Iata-ma! Tot eu, cea veche! Ochii? hai, ce mai pereche!/ si ce cap frumos rasare!/ Nu-i al meu? Al meu e oare?/ Dar al cui! si la ureche,/ Uite-o floare."

In evocarea naturii, a anotimpurilor, o geografie poetica larga, devine o obsesie soarele - "conceput ca o fiinta mitologica, zeitate pagana intr-un spatiu de familiaritate", Prezenta acestuia este umanizata, participand la reprezentatiile feerice ale naturii.

Contemplarea naturii prilejuieste poetului o stare de extaz, dar si de meditatie asupra scurgerii timpului, prin sugerarea unei comuniuni mioritice, ca in poezia Vara.

Natura este primitoare, familiala, statica, dinamica, monumentala, in concordanta cu starile sufletesti.

Poetul marturisea intentia sa de a realiza o epee nationala pe motive folclorice si mitologice romanesti: "De cand am inceput sa scriu m-a framantat ideea sa scriu un ciclu de poeme cu subiecte luate din povestile poporului si sa le leg astfel ca sa le dau unitate si extensiune de epee." A realizat din planurile sale creatii inspirate din marile evenimente din viata satului, a omului in Nunta Zamferei si in Moartea lui Fulger.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Poemul Nunta Zamfirei a fost publicat in revista Tribuna din Sibiu, in anul 1889. Tema, de inspiratie folclorica, "o feerie nuptiala, infuzata cu cateva elemente de mitologie, sublimata, dintre care mai lamurit transpar dionisiacul si panismul. Atmosfera generala este de vraja si joc" (Petru Poanta). Cadrul este de basm: "E lung pamantul, ba e lat,/ Dar ca Sageata de bogat"; personajele sunt incantatoare, mai putin individualitati, mai mult simboluri ale sarbatorii - Viorel: "Un print frumos si tinerel" venit dintr-un afund de Rasarit; "roiuri de-mparati" cu stema-n frunte si-mbracati "cum astazi nu-s", hainele de pe feciori sclipeau de-argint.

Maretia si frumusetea sunt sugerate in strofa devenita celebra pentru eufonie, armonie: "Voinicii cai spumau in salt;/ si-n creasta coifului inalt/ Prin vulturi vantul viu vuia,/ Vrun print mai tanar cand trecea/ C-un brat in sold si pe prasea/ Cu celalalt." Alaiului de nunta i se alatura splendida imagine a covorului florilor de mai. si Zamfira face parte din lumea basmului, frumusetea, gingasia, puritatea fetei fiind inegalabile: "si-atunci de peste larg pridvor,/ Din dalb iatac de foisor/ Iesi Zamfira-n mers istet,/ Frumoasa ca un gand razlet,/ Cu trupul nalt, cu parul cret,/ Cu pas usor.// Un trandafir in vai parea;/ Mladiul trup i-l incingea/ Un brau de-argint, dar toata-n tot/ Frumoasa cat eu nici nu pot/ O mai frumoasa sa-mi socot/ Cu mintea mea."

Din evocarea dansului reiese faptul ca - pastrand traditia hora releva jocul de o desavarsita eleganta, studiata chiar, de o rara vraja in care se prinde si piticul Barba-Cot: "Trei pasi la stanga linisor/ si alti trei pasi, la dreapta lor;/ Se prind de maini, si se desprind,/S-aduna cerc si iar se-ntind,/ si bat pamantul tropotind/ in tact usor."

Poemul se incheie pe un ton de gluma, specific basmului; patruzeci de zile-ntregi au nuntit - nelipsind urarea de viata lunga pe care Mugur-imparat, cu paharul plin "Precum e felul din batrani/ La orice chef intre romani, El a-nchinat.// si-a zis: - "Cat mac e prin livezi,/ Atatia ani la miri urez!/ si un print la anul! bland si mic,/ Sa creasca mare si voinic, -/ Iar noi sa mai jucam un pic/ si la botez!" Se folosesc personificari, hiperbole, metafore, imagini vizuale, auditive, de miscare; regionalisme, expresii popu-lare dand basmului un farmec deosebit.

In Moartea lui Fulger, G. Cosbuc realizeaza o meditatie grava asupra mortii, care inseamna distrugerea echilibrului, revolta mamei fiind relevanta: "Eu vreau cu Fulger sa raman! Ah, Dumnezeu, nedrept stapan,/ M-a dusmanit traind mereu/ si-a pizmuit norocul meu!/ E un pagan si Dumnezeu,/ E un pagan." Batranul sfetnic sugereaza ideea mortii eroice si a vietii ca lupta permanenta: "...De ce sa-ntrebi viata ce-i?/ Asa se-ntreaba cei misei./ Cei buni n-au vreme de gandit/ La moarte si la tanguit,/ Caci plansu-i de nebuni scornit/ si de femei!"

Ideile mentionate se regasesc, si in poezii cum sunt: Lupta vietii (gazel): "O lupta-i viata; deci te lupta/ Cu dragoste de ea, cu dor.// Pe seama cui? Esti un nemernic/ Cand n-ai un tel hotarator.";

Decebal catre popor: "Din zei de-am fi scoboratori,/ C-o moarte tot suntem datori!/ Totuna e dac-ai murit/ Flacau ori mos ingarbovit;/ Dar nu-i totuna leu sa mori/ Ori cane-nlantuit.": In opresores: "Noi murim de mii de ori:/ si e las asa sa mori!/ Sus, romani! Suntem datori/ Numai cu o moarte." Moartea fiului sau Alexandru a prilejuit poetului o imensa durere: "... ma uit inapoi/ Cu-o clipa-

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

nainte eram amandoi,/ Esti tu ori eu insumi pierdut?"

In ceea ce priveste poezia de revolta sociala, retinem din creatia lui G. Cosbuc poeme cum sunt: Hora, Doina, Noi vrem pamant, Dusmancele. Tulburatoare pentru sentimentele exprimate - asemenea poeziei cu acelasi nume a lui M. Eminescu -, mai ales poezia Doina a lui G. Cosbuc exprima, prin personificare, durerea unui neam intreg: "Copilo, tu esti gata/ De-a pururea sa plangi!/ si cand esti trista, Doino,/ Tu inima mi-o frangi./ Dar nu stiu cum, e bine/ Cand plangi, ca-n urma ta/ Noi plangem toti, si-amarul/ Mai dulce ni-e asa./ si toate plang cu tine,/ si toate te-n-teleg,/ Ca-n versul tau cel jalnic/ Vorbeste-un neam intreg." Doina insoteste romanul - tanar sau batran - la bine si la rau, intr-o comuniune: "Ai tai suntem! Strainii/ Te-ar pierde de-ar putea;/ Dar cand te-am pierde, Doino,/ Ai cui om ramanea?/ Sa nu ne lasi, iubito,/ De dragul tau traim:/ Saraci suntem cu totii,/ Saraci, dar te iubim!/ Ramai, ca ne esti doamna/ si lege-i al tau glas;/ invata-ne sa plangem/ C-atat ne-a mai ramas!"

Evocarea trecutului de lupta si a Razboiului de Independenta continua traditia scriitorilor D. Bolintineanu, Gr. Alexandrescu, V. Alecsandri, M. Eminescu. Poezii cum sunt: Decebal catre popor, Moartea lui Gelu, Pasa Hassan, Oltenii lui Tudor, O scrisoare de la Muselim-Selo, Dorobantul, Povestea, Trei, Doamne, si toti trei, Graiul Neamului au imbogatit literatura romana. Sensibilitatea unor sentimente sugerate de poet da nota de originalitate creatiilor respective.

Volumul Cantece de vitejie (1904) cuprinde creatii publicate incepand din 1896, cele mai multe dedicate Razboiului de Independenta.

O scrisoare de la Muselim-Selo este conceputa sub forma de epistola, intr-o expresie populara simpla, sensibila. Dintr-un sat din satul Muselim, de langa Dunare, caprarul Nicolae trimite "o carte" maicutei unui soldat, lonv la rugamintea acestuia, pe cand era inca in viata.

ingrijorat pentru cei dragi - nevasta, copil - lasat "cu crestetul cat masa", acum "strengar voinic", "si va rastoarna casa?/ Facutu-i-ati si lui la fel/ Caciula, cum am vrut-o?/ Aveam o piele-n pod, de miel,/ Doar nu veti fi vandut-a?". Roaga sa i se cumpere o coasa; sa se intereseze daca preotul din sat a vandut juncanii pe care ar fi vrut sa-i cumpere.

Razboiul este prezentat in viziune tragica: "Sa vezi pe-aici si ciungi, si-ologi!/ Hristos sa-i miluiasca!". Cu duiosie, cu incredere in viata, tanarul nu se vaita de durerea din piept, ci mai mult de dorul de casa: "Dar uite, nu e nu stiu cat/ O luna chinuita,/ si-o sa te strang de dupa gat,/ Maicuta mea iubita..."

Se remarca simplitatea limbajului, oralitatea, spontaneitatea, sobrietatea si gravitatea discursului poetic.

Relevanta este si antiteza in evocarea lui Minai Viteazul si a Pasei Hassan din poemul cu acelasi nume.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Concluzionand asupra contributiei lui G. Cosbuc la dezvoltarea limbii si a literaturii romane, mentionam: continuitatea spiritului national si folcloric al Daciei literare, pe linia traditiei lui D. Bolintineanu si V. Alecsandri; evocarea larga a vietii satului romanesc sub toate aspectele sociale, nationale, etnografice, punand in prim plan dragostea, virtutile poporului, patriotismul sau; originalitatea lirismului, obiectiv, cum il considera si G. Calinescu, "miscarea fiind interioara in sa si nu exterioara". G.

Calinescu compara desfasurarea cu un ritual al dansurilor barbare, aci litanica, aci simetrica, de unde si teatralitatea poeziei. Petru Poanta atrage atentia asupra faptului ca taranul din poezia de dragoste a lui Cosbuc este ipostaza bunului simt al unui popor, naturala, spirituala, care actioneaza gandind, nu instinctual - "Eroii sai" stau de vorba, 'dovedesc abilitate intr-o natura spirituala, senzuala, si ea cu o mare "pofa de joc". Marin Mincu apreciaza ca poeziile lui Cosbuc sunt oratorii colective, coruri lirice, arii ale indragostitilor, pasteluri senine si feerice; balade cavaleresti - adevarate coruri, arii, duete, cantece, fragmente de operete, opera lirica, recitative, romante, lieduri, imnuri, laitmotive.

Poezia lui G. Cosbuc este originala prin lexic, muzicalitate silabica. imagini sonore, eufonie, aliteratie, sistem prozodic (versuri lungi, versuri scurte - care subliniaza ideea poetica). Mircea Zaciuc compara transfigurarea folclorului la G. Cosbuc prin forme pure noi, rafinate ca ale pictorului Tuculescu. Tudor Vianu, vorbind despre preocuparea lui G. Cosbuc pentru traducere, unde se imbina epicul cu liricul, apreciaza faptul ca poetul manifesta predilectie pentru teme istorice, legendare, situatii reale de viata.

Creatia lui G. Cosbuc este dominata de echilibru, optimism, ceea ce confera clasicitate.